

Algemene Leden Vergadering

Vrienden van het Elisabeth Weeshuis Museum

Vrijdag 21 november 2025

Locatie: Elisabeth Weeshuis Museum

Aanvang: 15.30 uur

Aanwezig: Joost Ekering; Henk Verhoeks; Lyda de Meijer; Rina Kemler; Bert Blommers; Peter Schaberg; Barend de Graaff; Elisabeth Le Belle; Dirk Janse (directeur Elisabeth Weeshuis Museum); Cock Kasbergen (bestuur Elisabeth Weeshuis Museum); Yvonne Jakobs, Gerard van der Hijden en Suzanne Beek (bestuur Vrienden van het Elisabeth Weeshuis Museum)

Afwezig: Claire Vaessen, Conrad Bekkers, Jeannette Luijendijk, Wim Holleman, Peter Otten, Ton Gommans, Jaap Borggreve (bestuur Vrienden van het Elisabeth Weeshuis Museum)

1. Opening – welkomstwoord voorzitter
Yvonne heet iedereen welkom
2. Vaststelling agenda
Er zijn geen wijzigingen op de agenda
3. Mededelingen
Afmeldingen: Jaap Borggreve is vanmorgen naar het ziekenhuis gegaan en kan niet bij de vergadering aanwezig zijn.
4. Ingekomen/uitgegane stukken
Er zijn mails van nieuwe of opzeggende Vrienden en van de Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea (NFVM) (bijvoorbeeld nieuwsbrieven en over de jaarvergadering). Een mail voorafgaande aan de vergadering over onduidelijkheid van de begroting is door de penningmeester afgehandeld.
5. Verslag ALV 10 maart 2025
Het verslag wordt goedgekeurd en zonder wijzigingen vastgesteld.

6. Overwegingen bij andere bestuursvorm

Yvonne Jakobs leidt het voornemen om over te gaan naar een andere bestuursvorm (Stichting) in.

Barend de Graaff (is jurist en heeft op verschillende manieren organisaties die van een vereniging een stichting wilden worden begeleid): na de vraag om lid van het bestuur te worden, heeft Barend nagedacht over deze vereniging. Zijn conclusie is dat het lidmaatschap van de vereniging (het Vriend zijn) eigenlijk gaat om donateurschap.

Hij schetst de historische ontwikkeling:

- 20-30 jaar geleden was het gebruikelijk een vereniging op te richten wanneer je een goed doel wilde steunen en ging je naar de Henk Verhoeks. Inmiddels is de wet- en regelgeving is aangescherpt (KvK, banken).
- Daarnaast willen veel mensen geen lid meer zijn maar willen ze wel actiegericht steun verlenen. Dat vraagt om een andere omgeving.
- Ook is er een dalende trend in het aantal Vrienden: nu zijn er 240 Vrienden, waarvan er nu 7 Vrienden op de ALV komen (naast het bestuur).

Barend ziet geen toekomst voor een verenigingsvorm: het ophalen van gelden kan rechtstreeks door het Museumbestuur worden gedaan óf door een aparte stichting. Hoewel een stichting minder democratisch werkt, komt deze wel makkelijker tot besluitvorming. Voorwaarde is een goede band tussen het bestuur van de nieuwe stichting en het bestuur van het Museum.

Kostentechnisch zouden de volgende stappen te nemen zijn: de leden (Vrienden) meenemen in een Algemene Leden Vergadering (of bij onvoldoende aanwezigen, in twee vergaderingen) voor een besluit op basis van een voorstel van het huidige bestuur. Bij de notaris wordt de huidige vereniging geliquideerd en het geld gaat naar het Elisabeth Weeshuis Museum. Daarnaast wordt bij de notaris een nieuwe stichting opgericht; er hoeft geen kapitaal in een stichting te zijn; dit wordt daarna door de donateurs bijeengebracht. Het Elisabeth Weeshuis Museum brengt het geld van de geliquideerde Vereniging onder bij de nieuwe stichting.

Cock Kasbergen geeft aan dat het bestuur van de Stichting Elisabeth Weeshuis Museum heeft kennisgenomen van het voornemen om de Vrienden-vereniging op te heffen en een stichting op te richten en heeft hiertegen geen bezwaren. In een overleg hierover tussen de twee besturen is gebrainstormd over de vorm. Het bestuur van het Museum is geen voorstander van een stichting die onder het Museumbestuur valt.

Henk Verhoeks: Een praktische oplossing is liquideren want bij het omvormen van een vereniging naar een stichting moet je de formele besluitvorming daarop inrichten én rechtelijke goedkeuring vragen. Die kijkt of dat door de beugel kan. Met liquideren is een traject bij de notaris, zoals hierboven beschreven, voldoende. Je begint op 0 en het doel (zoals omschreven in de statuten) kan hetzelfde blijven: steun aan het Museum.

Er zal door het bestuur van de stichting een wervingscampagne worden opgezet. Bij deze nieuw te starten campagne kun je bedrijven vragen donateur te worden van de (op te richten) Stichting. Dit is voor een bedrijf beter te doen: een rechtspersoon kan geen lid van een vereniging maar wel donateur worden.

Lyda de Mijer: De scherpere regels gelden ook voor een stichting: eisen van de KvK gelden evengoed. Daarnaast vraagt ze wat de afgelopen jaren is gedaan om Vrienden te werven. Suzanne Beek geeft aan dat in de bijna zeven jaar dat ze in het bestuur zat vele activiteiten zijn georganiseerd: preview van nieuwe aanwinsten of de inrichting van de zolder; zomerborrel; lezingen; excursies en natuurlijk de stampotmaaltijd. Ook is er gebrainstormd over verschillende vormen van Vriend zijn. Maar wanneer er, naast het bestuur, slechts een handje vol Vrienden aanschuift, neemt het animo om wat te organiseren af. Daarnaast was het een moeilijke tijd voor het Museum (corona, ziekte medewerkers, directeurswisseling, weinig financiële steun en onderhanden werk).

Yvonne Jakobs geeft aan dat er in het verleden meer tentoonstellingen waren, maar dat dit nu minder kan. De

menskracht is klein en er moet zorgvuldig gekozen wie waarop in te zetten.

Henk Verhoeks: Er moeten inderdaad mensen zijn die de zaak willen trekken en dat moet je organiseren. Doel van de vereniging is primair geweest geld te verzamelen en minder om hand- en spandiensten te verrichten of intermenselijk contact te organiseren. In de jaren 80 zijn de statuten vastgesteld en sindsdien is er veel veranderd. Wanneer je primaire doel geld inzamelen is, dan is een stichting het beste vehikel.

Als je geld gaat verzamelen in een vriendenclub dan loop je risico dat die losse vriendenclub materieel toch een vereniging is: dat is een gevaarlijke vorm want het risico is dat je juridisch de mantel krijgt aangereikt dat je een vereniging bent zonder statuten. Het aardige van een stichting is dat je, juist als je doel geld verzamelen is, je een cleane situatie hebt dat donateurs rechtspersonen kunnen zijn, wat ze ook langduriger kunnen zijn. Emotioneel: je raakt zeggenschap kwijt maar de stap past wel bij de maatschappelijke ontwikkelingen. In het verzuilde Nederland werden door katholieke organisaties vaak stichtingen en door protestantschristelijke organisatie vaak verenigingen opgericht. Dat is ook veranderd.

Lyda: Een stichting heeft beperkingen, want mag geen winstoogmerk hebben.

Henk Verhoeks: Stichting mag niet het oogmerk hebben de winst uit te keren aan particulieren. Bestuur moet onbezoldigd zijn en dat staat in de statuten. Geld hoeft niet rechtstreeks naar Museum.

Peter Schaberg: Betrokken worden is positief. Peter heeft altijd als basisregel een stichting te verbieden als een vereniging kan, want dat democratisch. Een vereniging heeft een sterke formule: vereniging is organisch van het bestuur en de is leden (en bestuur uit leden voortgekomen). Maar hoe zorg je voor betrokkenheid? Je moet goede gronden hebben om als lid betrokken te zijn, ook naar het bestuur toe.

Gerard van der Hijden: De leden van de vereniging komen niet naar de ledenvergadering. We proberen ze te werven. En

werken hard om de beloofde bedragen aan het Museum te doneren. Gevoel van “doen we het goede”. Contributie en donatie betekent een andere manier van met geld omgaan. Van de 8 bedrijven zijn er nog maar een paar over; de Kring Culemborgse Bedrijven is te druk bezig met andere dingen.

Joost Ekering: Leden voelen zich meer donateur dan lid.

Lyda: Deze beweging is herkenbaar bij andere verenigingen.

Henk Verhoeks: Je kunt ook zeggen: “een vereniging betekent dat mensen zich moeten verenigen” en dat is er nu niet. Materieel zijn we al een stichting.

Bert Blommers: Mensen die een donatie willen geven, moeten er iets voor terug krijgen. Je moet ook iets terugdoen. De openingen zijn er minder, want er zijn geen nieuwe exposities meer. Het is een themamuseum en de stadsgeschiedenis krijgt een plek. Je hebt te maken met ouder wordende mensen en je moet andere groepen aanboren en dat doe je door activiteiten te organiseren: wisseltentoonstellingen of activiteiten met Cultuur. Weescafé is verdwenen en was ook een lokker. Er ligt vooral de taak mensen betrokken te laten zijn en belangstelling trekken. Haal mensen naar het gebouw. Organiseer het dat mensen binnenkomen. Lezingen: vroeger na ALV, maar dat doe je niet als er maar een paar mensen zijn.

Lydia: Voet doet veel en je krijgt ook veel. Dat levert veel Voetleden op.

Dirk Janse: Herken ‘waar ben ik donateur voor’. Straks zal Dirk iets over de plannen voor de komende jaren vertellen.

Yvonne Jakobs: Er is minder geld. Ledenwerving wordt grootste item voor de nieuwe stichting.

Erfgoedoverleg: samenwerking met elkaar (besturen van Voet van Oudheusden, Kasteeltuin, Elisabeth Weeshuis Museum, Jan van Riebeeckmuseum en de Vrienden). Voet is een vereniging: aangegeven wordt dat het zou goed zijn af te spreken dat in de toekomst de donateurs van de stichting Vrienden deel kunnen

nemen van activiteiten van Voet. Die afspraak is er nu ook al!
Daarnaast is 90% van de Vrienden Voet-lid.

Peter Schaberg: Dus de procedure wordt: voorstel door het bestuur te schrijven; naar de Vrienden sturen en Algemene Leden Vergasering uitschrijven; als er dan niet genoeg mensen zijn 4 weken erna opnieuw een Algemene Leden Vergadering en besluit nemen. Ook formeel instemming voor de vorm van liquidatie aan het museumbestuur vragen, en ook of er geen bezwaar is dat het geld dat het verenigingsbestuur had naar Museum gaat.

Elisabeth Le Belle: Ook online zijn notarissen waarmee je goed deze zaken kunt afhandelen. Daar er goede banden zijn met de Culemborgse notarissen (die niet altijd hoge tarieven hanteren) zal daar eerst mee worden gesproken.

7. Concept-Begroting 2026

- Er is minder geld binnen gekomen gezien de opzeggingen en overlijdens. Bedrijven geven geen geld meer (moeizaam: Rotary en Lions zijn ook niet meer zo makkelijk een geldbron). Van het Ondernemersfonds wordt weinig verwacht.
- Er is (hopelijk) nog wat onderweg daar de penningmeester de nog niet betalende Vrienden nogmaals heeft aangeschreven.

8. Bestuurssamenstelling

- Yvonne Jakobs (voorzitter) en Jaap Borggreve (bestuurslid) hebben er één termijn opzitten en zijn herkiesbaar. Ze worden beiden herkozen met applaus.
- Gerard van der Hijden (penningmeester) en Suzanne Beek (secretaris) zijn niet herkiesbaar.
 - ✓ Frans Heijnen wil penningmeester worden van de Stichting (was ook penningmeester bij Vrienden van Spoorwegmuseum). Gerard gaat deze penningmeester inwerken om vanuit de Vereniging een en ander goed over te dragen naar de Stichting. Hij zal begin volgend jaar in de

Algemene Leden Vergadering in maart 2026 afscheid nemen. De nieuwe penningmeester dan ook in de stichting kan starten.

- ✓ Suzanne stopt wel. Helaas heeft er niemand zich als nieuwe secretaris gemeld. Yvonne spreekt haar dank uit voor gedane arbeid en laat dit door een mooie bos bloemen vergezeld gaan. Ook Dirk brengt een dankwoord.

9. Ontwikkelingen bij het Elisabeth Weeshuis Museum
Dirk vertelt over afgelopen maanden, komend jaar en de langere termijn.

- Afgelopen maanden

Miniatuurportretje is aangeschaft van Van Hoytema, ooit burgemeester; dit is nog niet opgehangen maar dat komt zeker nog. Ook heeft een Vriend het Museum geattendeerd op een paneeltje, dat ter veiling kwam van een Culemborgs stadsgezicht is. Dat is ook aangeschaft en zal waarschijnlijk een echte Weissenbruch zijn (dit wordt onderzocht). Ook dit zal klaargemaakt worden voor presentatie op zaal.

Over aantal weken is er een soort kijkdoos met poëtische vertellingen over weeskinderen. Het doel is om ook het gevoel aan te spreken: het hart te raken. Streven is dit vlak voor de kerst te openen op meisjesslaapzaal.

- Volgend jaar

Twee levens van weeskinderen verder vertellen. Elke bezoeker krijgt meer te weten van achtergronden. Ook bij de kasten te presenteren.

Slavernij-wandkleed: zoiets wil het Museum meer doen. Met mensen uit de stad iets maken.

- Meerjarenbeleidsplan 26-30

Gesprekken zijn gevoerd met bijvoorbeeld de gemeente, Yvonne, Voet. Het Museum wil meer ruimte maken voor het stadsmuseum in vaste opstelling door drie andere verhalen: geloven in Culemborg; Culemborg als vrijstad; Culemborg als industriestad. Tien jaar geleden heeft Nicole Spaans het huidige museum vorm en inhoud gegeven. Voor de koers voor de komende jaren zijn ook Vrienden, in welke vorm dan ook, belangrijk.

Programmering: aanbieden zodat er altijd iets is te beleven.
Ambitieuze: bijvoorbeeld kunst in de kapel (met Haaks of LekArt); de tuin een rol in de zomer te geven; met Voet rond de onderwerpen van publicaties en lezingen kleine expositie vormgeven; projecten als slavernijmuseum ook maken.
Dirk wil met Vrienden, andere partijen en kleine bezetting hier vorm aan geven.
Hoeveel mensen hebben aan het kleed samengewerkt is niet bekend. Het Museum zou ernaar willen streven dat het hele doek volgend jaar te zien is in Culemborg.

Jan van Riebeeckfeesten: twee jonge kunstenaars die zich hebben vastgebeten in de erfenis van Jan van Riebeeck en feesten in 1952. Ze proberen herinneringen op te halen, ook bij het Museum worden de gesprekken gevoerd. Henk Verhoeks: in jaren 80 naar Culemborg gekomen en apartheidskwesties liepen toen ook: hij zat in Jan van Riebeeckmuseum. Stond toen vol met meubels. Er kwamen mensen uit Zuid Africa die daar toen wilden kijken. Weet nog dat er braaifeesten gehouden.

10. Rondvraag

- Barend is bereid mee te werken aan voorstel. Hij wil wel secretaris in de Stichting zijn!
- Joost: JvRmuseum: Ronde Tafel heeft originele tuin bij het Jan van Riebeeckmuseum gemaakt. Is er daar nog aandacht voor? Ja. Stadsgidsen nemen het ook altijd mee.
- Gerard dankt de Henk Verhoeks.
- Komt er iets in plaats van Weescafé? Met Stichting EWM Protectoren gesproken maar er is geen ondernemer die daarin wil investeren. De nieuwe rentmeester is er druk mee bezig.

11. Sluiting ALV

Dirk gaat met enkele Vrienden naar drie schoonheden kijken. Glaasje wordt geschonken.